

Постаті

УДК 94(477.83/.86):316.472.4(477.83–25)(093)"19"

DOI: 10.33402/ukr.2023-37-175-183

Андрій СОВА

доктор історичних наук, доцент, старший дослідник

доцент кафедри олімпійської освіти

Львівського державного університету фізичної культури ім. І. Боберського

старший науковий співробітник відділу новітньої історії

Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0548-4975>

e-mail: sovaandrij1980@gmail.com

СТЕПАН ГАЙДУЧОК ТА ІВАН КРИП'ЯКЕВИЧ: ДО ІСТОРІЇ СТОСУНКІВ

На основі різнопланових джерел (документів і видань товариства «Сокіл-Батько» у Львові; епістолярної спадщини Степана Гайдучка; публікацій у львівських часописах «Діло», «Наша Батьківщина» та «Туристика і краєзнавство»; спогадів Івана, Романа і Петра-Богдана Крип'якевичів, Ярослава Дашкевича; приватного архіву Лесі Крип'якевич) досліджено стосунки Степана Гайдучка з Іваном Крип'якевичем та його родиною. Із залученням раніше малознаних документів, матеріалів і світлин реконструйовано біографію С. Гайдучка в 1900–1970-х роках. Визначено нижню межу – громадську діяльність С. Гайдучка й І. Крип'якевича в товаристві «Сокіл-Батько» напередодні Першої світової війни, верхню – 1976 р. (відхід С. Гайдучка в засвіти). Звернено увагу на те, що впродовж 1922–1925 рр. С. Гайдучок працював з І. Крип'якевичем у філії Академічної гімназії у Львові, де вони спілкувалися, обмінювалися інформацією, проводили з гімназистами екскурсії Львовом й околицями. Наголошено на їхній важливій роботі як дослідників і поціновувачів української історії, що виявилось у пошуку, даруванні рукописів та книжок бібліотеці й музею НТШ у Львові.

Констатовано, що Степан Гайдучок вплинув на формування світогляду дітей Івана Крип'якевича – Петра-Богдана й Романа, зокрема навчаючи їх в Академічній гімназії та її філії у Львові впродовж 1934–1943 рр. Представлено історію стосунків С. Гайдучка та родини І. Крип'якевича після Другої світової війни.

З'ясовано, що певним підсумком спілкування С. Гайдучка з І. Крип'якевичем стало те, що він передав 30 альбомів фотографій, частину колекції поштівки і книгозбірні, колекцію відзнак, частину особистих документів родині визначного історика, зокрема його синам.

Ключові слова: Степан Гайдучок, Іван Крип'якевич, Галичина, Львів, суспільно-культурна діяльність, тіловиховання, руханка, спорт, українська старовина, бібліотека, архів.

Степан Гайдучок (13 березня 1890 р., с. Підтемне – 16 березня 1976 р., м. Львів) – професор українського тіловиховання, громадський та культурно-просвітній діяч,

журналіст, редактор, фотомистець, вояк Галицької армії (ГА), спортсмен, один із перших українських фахівців із фізичного виховання і спорту, учень Івана Боберського (1873–1947), поціновувач української старовини тощо. Впродовж життя спілкувався з багатьма суспільно-культурними та військово-політичними діячами того часу. Однак і досі його стосунки з Іваном Крип'якевичем (1886–1967) та представниками його родини залишаються малознаним питанням української історіографії. З огляду на це підготовлено цю розвідку.

Степан Гайдучок. Львів, 1930-ті роки. На звороті світлина дарчий напис такого змісту: «1936 р. На спогад Високоповажаним Крип'якевичам». Из приватного архіву Лесі Крип'якевич (м. Львів)

Джерельною базою для статті стали документи фонду 312 «Українське спортивне товариство “Сокіл-Батько”, м. Львів» Центрального державного історичного архіву України у Львові, видання товариства «Сокіл-Батько» у Львові, часописи «Діло», «Наша Батьківщина» та «Туристика і краєзнавство», спогади Івана, Романа та Петра-Богдана Крип'якевичів, Ярослава Дашкевича, приватний архів Лесі Крип'якевич. Мета статті – вперше в українській історіографії дослідити відносини С. Гайдучка з родиною І. Крип'якевича.

Степан Гайдучок та Іван Крип'якевич познайомилися напередодні Першої світової війни. Коли і за яких обставин це відбулося, – достеменно невідомо. Найімовірніше, перша така зустріч відбулася в українському гімнастичному товаристві «Сокіл» (у 1909 р. організація змінила назву на «Сокіл-Батько»). Ця сторінка біографії І. Крип'якевича й досі недосліджена. Вдалося встановити, що він став членом сокільського товариства 10 червня 1905 р. Відповідний запис є у книзі протоколів «Сокола-Батька», в Алфавітній книзі (ЦДАЛ-3, арк. 20 зв.) та звіті (Звіт, с. 39). Прийняття відбулося на II Звичайному засіданні старшини гімнастичного товариства «Сокіл» (ЦДАЛ-1, арк. 78). Степан Гайдучок 8 жовтня 1910 р. також став членом цієї

організації (ЦДІАЛ-2, арк. 9 зв.). Вони зустрічалися на різних організаційних заходах, однак про якісь дружні стосунки до 1914 р. говорити не доводиться. Принаймні наявні джерела це не підтверджують.

У міжвоєнний період С. Гайдучок деякий час працював з І. Крип'якевичем у філії Академічної гімназії у Львові. Відомо, що І. Крип'якевич викладав у цьому навчальному закладі впродовж 1921–1925 рр. (Крип'якевич, 2001, с. 106), а С. Гайдучок – від 15 лютого 1922 р. до 18 грудня 1939 р. (ОС Гайдучка, арк. 16 зв.). Професори час до часу проводили з гімназистами екскурсії Львовом й околицями. Багато спілкувалися та обмінювалися інформацією.

З початку 1920-х років і впродовж подальшого життя С. Гайдучок почав збирати давні й сучасні фотографії, поштівки Львова та Галичини. Чимало світлин робив сам як аматор-світливець. У приватному архіві Л. Крип'якевич збереглася фотографія, датована 1936 р. Її подарував С. Гайдучок сім'ї І. Крип'якевича. На звороті є напис: «На спогад Високоповажаним Крип'якевичам» і підпис С. Гайдучка (Світлини).

У міжвоєнний період С. Гайдучок та І. Крип'якевич комунікували в контексті діяльності туристично-краєзнавчого товариства «Плай», створеного в жовтні 1924 р. Організація ставила перед членам низку завдань: «1) досліджування рідного краю та інших земель, розповсюдження зібраних про них відомостей, громадження і опрацювання наукових і туристичних матеріалів; 2) праця над розвитком туристики і краєзнавства (мандрівництва та ширення серед загалу замилювання до них); 3) опіка над історичними пам'ятниками та особливостями природи, як також охорона природи взагалі, а зокрема звіринного та рослинного світа; 4) береження і збирання всякого рода пам'яток давнини, природи, давньої ноші, звичаїв, попирання народного мистецтва і домашнього промислу» (3 товариства). Степан Гайдучок був затятим мандрівником, а Іван Крип'якевич редагував друкований орган туристично-краєзнавчого товариства «Плай» – «Туристика і краєзнавство», робив дописи до журналу «Наша Батьківщина» тощо. До речі, на сторінках останнього, поряд зі статтями І. Крип'якевича, містяться і публікації С. Гайдучка. Так, у 2-му числі за лютий 1939 р. є статті І. Крип'якевича «Перший історик Холмщини (єпископ Яків Суша)» (Крип'якевич, 1939) та С. Гайдучка «Зимово у країні Захара Беркута» (Гайдучок, 1939).

Ще одним важливим напрямом, де перетиналися інтереси цих двох дослідників і поціновувачів української історії, було Наукове товариство ім. Шевченка (НТШ). Степан Гайдучок та Іван Крип'якевич час до часу дарували рукописи і книжки Бібліотеці НТШ. Інформацію про дарувальників записували в «Золотій книзі» товариства. У ній знаходимо прізвища С. Гайдучка й І. Крип'якевича (Кревецький, 1923, с. 12). Періодично вони також передавали різні артефакти до Музею НТШ. Степан Гайдучок був членом Товариства прихильників Музею НТШ (Шануймо). Збирав різні артефакти української старовини. Не раз консультувався з І. Крип'якевичем у цих справах.

Степан Гайдучок навчав дітей Івана Крип'якевича – Петра-Богдана та Романа. Упродовж 1934–1939 рр. П.-Б. Крип'якевич навчався у філії Академічної гімназії і фізико-математичному лицейі у Львові, 1937–1943 рр. Р. Крип'якевич – в Академічній гімназії та її філії у Львові. Степан Гайдучок залишив у пам'яті соратників, учнів та синів Івана Крип'якевича світлі спогади. Так, П.-Б. Крип'якевич (1923–1980) про вчителя згадував: «З викладачів особливо добре згадую також Степана Гайдучка; сам

його предмет “тілесні вправи” не був мені особливо симпатичний, але ж викладач ним не обмежувався; він дав нам солідні знання з краєзнавства, топографії, а на своїх годинах в класі, він був нашим господарем, умів розповісти багато цікавого з життя свого та своїх сучасників, водив нас на прогулянки по околицях Львова, які знав до найменших подробиць. ... С[тепан] Гайдучок вів заняття з фізкультури виключно по-українськи, хоч згідно з офіційним розпорядженням вони повинні були вестися “урядовою мовою”. Згідно з тим же розпорядженням, історію викладали по-польськи, а також (крім ліцею) географію, а всупереч йому – практичні заняття в 1934–1936 рр., бо вчитель був поляк (до речі, в 1936 р. усунений з нашої гімназії за те, що вдарив одного учня в обличчя). Військової підготовки, яка була в програмі, в українських школах не вели. ... Проф[есор] С[тепан] Гайдучок прищепив нам знання і любов до історії рідного міста, сам – феноменальний краєзнавець, знаток і учасник визвольних змагань, знаток і літописець історії спортивного руху в Галичині (“Соколи” й “Січі”) – заслуговує не просто доброї пам’яті, а публікації його праць, рукописів, архівів» (Крип’якевич П.-Б., 1995, с. 628, 631–632).

Роман Крип’якевич (1925–1999) про Степана Гайдучка залишив значно обширніші спогади. Після проголошення незалежності України, йому вдалося більше уваги присвятити своєму колишньому вчителю та другові родини, якого знав 40 років. Із-поміж іншого він писав: «Особливе місце серед розповідей [Степана] Гайдучка займали справи тіловиховання (фізичної культури) і організацій, що цим займалися, особливо “Соколи”. Зрозуміло, “Січам”, “Пластові” і навіть “Лугам” віддавав [Степан] Гайдучок теж належну увагу. Він, один з творців “Сокола”, з натхненням переконливо проповідував і пропагував ідейні основи сокілства. Тіловиховання він сприймав виключно в комплексі з вихованням характеру й інтелекту (знаменита грецька калокагатія) і тому погорджував спортсменами, що являли собою лиш купу м’язів без інтелекту й духу, водночас виключно захоплення духовністю деяких молодих “інтелектуалів” намагався доповнити розумінням необхідності гармонійного розвитку духу й тіла. Це була в нього не теорія, а глибоке прагнення, яке він умів прищеплювати молоді й реалізувати його. Над усе не любив він у людей, особливо у молоді, оцієї духовної й фізичної неохайності, незібраності, недбалства. Часто говорив він про чотири біди “галицького русина”: “не знав”, “заспав”, “забув”, “спізнився”... Він намагався нещадно випалювати їх з нашого “національного характеру”, вживаючи, коли було треба, й такий улюблений епітет: “Ти, русине гнилий!” (Тому й мав він серед гімназистів кличку “Русин”). Про що тільки ми не довідалися під час тих цікавих годин “руханки в класі”! Виклав він нам історію виникнення ідеї сокілства, розповів про наших подвижників та їх осяги, показав, що сила “Сокола” в його всенародності, розповсюдженні серед найширших кіл населення, особливо в селах. Як дохідливо й глибоко пояснював він нам суть кожного слова з сокілського гасла: “Все вперед, всі враз!”. Серед гімназистів було немало вихідців із села. На них звертав він особливу увагу, це була його любов. Він зумів з них зробити пропагандистів тіловиховання серед сільської молоді й організаторів сокілських гнізд [осередків – А. С.] у селах. Відомо, що від 1902 до 1913 р. по селах Галичини було організовано 885 гнізд “Соколів” і “Січей”, і в цьому немалый вклад таких людей, як Гайдучок. Тільки де тепер ці сільські “гнізда”? Де сьогоднішні “Гайдучки”?» (Крип’якевич Р., 1996, с. 211–212).

Степан Гайдучок зумів прищепити Романові Крип'якевичу, тоді ще учню 1-го класу філії Академічної гімназії, любов до тіловиховання. Роман Крип'якевич відвідував додаткові заняття, які відбувалися в рухівні (спортзалі) товариства «Сокіл-Батько» за адресою: вул. Руська, 20, освоїв навички з багатьох видів спорту, навіть із тих, які йому важко давалися, зокрема йдеться про відбиванку (волейбол). У 1938 р., під час літніх канікул, Р. Крип'якевич облаштував на подвір'ї свого діда в с. Кудерявцях відбиванкову площу (волейбольний майданчик), де зі сільськими товаришами щодня вправлялися з цього виду спорту. Також він змайстрував спеціальний спортивний снаряд для стрибків. Урешті-решт такий гарт дав позитивні результати. У 2-му класі гімназії Р. Крип'якевич пріємно здивував С. Гайдучка неабиякими спортивними здобутками (Крип'якевич Р., 1996, с. 211).

Чимало занять С. Гайдучок проводив поза руханковою залом філії Академічної гімназії, зокрема на гімназійному подвір'ї, на стадіоні «Сокола-Батька». Роман Крип'якевич відбув зі Степаном Гайдучком багато мандрівок Львовом та околицями, зокрема Погулянку, Цетнерівкою, Сагарою, Голоско, Брюховичами, Винниками, Чортовими скелями. Як згадував Р. Крип'якевич: «Отут Гайдучок виявився неабияким знавцем рідного міста й околиць. Здавалося, він знав кожний камінь у Львові й умів розповісти про нього. Так ми пізнавали історію визвольних змагань, довідалися про Листопадові Дні не теоретично, а безпосередньо з уст очевидця й учасника, – як “брали” головну пошту й двірці, як били гармати з Чоргової скали... Розповідав він не тільки про дні боїв, але й про будні кропіткої, невсипущої праці, про “здобування” Львова в мирні дні. Зумів показати красу міста не тільки з кургану Високого Замку, але й з вежі Успенської церкви, де могутній двометрового проміру дзвін Кирило вразив мене до глибини. Розповідав про культуру й архітектуру міста, про його неповторність і унікальність, зумів прищепити і любов, і гордість, і знання» (Крип'якевич Р., 1996, с. 211).

Але найбільше С. Гайдучок комунікував з І. Крип'якевичем та його дітьми після Другої світової війни. Адже жили вони поряд: С. Гайдучок на вул. Пісковій, 28, а І. Крип'якевич – на вул. Острозького, 7. Звідти прогулювалися близьким Кайзервальдом та околицями, Шевченківським гаєм, чимало спілкувалися. Взимку неодноразово Крип'якевичі могли побачити проф. С. Гайдучка на лещетах (лижах). Останній часто приходив до І. Крип'якевича в гості. Історик Ярослав Дашкевич про цей період їхнього життя згадував: «Відійшовши від керівництва Інституту [суспільних наук АН УРСР (тепер – Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України – А. С.)], Іван Крип'якевич зайнявся впорядкуванням свого наукового та особистого архіву, розподіляючи матеріали по окремих течках. Це була та робота, якою він заповнював час між прогулянками по близькому Кайзервальді (переважно в товаристві приятеля з давніх літ, діяча українського спортивного руху Степана Гайдучка) або по дальшому Личаківському парку, де він підготовував білок. Впорядкування свого архіву йому не вдалося довести до кінця. Пізніше цю естафету перейняли його сини Богдан-Петро та Роман. Без сумніву, потрібне ще дальше остаточне впорядкування» (Дашкевич, 2005, с. VIII).

Імовірно, саме тоді в С. Гайдучка виникла ідея передати частину свого архіву видатному історикові. Коли і за яких обставин це було зроблено, – наразі встановити на всі 100 % не вдалося. Але спогади Романа Крип'якевича, Лесі Крип'якевич, внука Степана Гайдучка Андрія Білинського й інших осіб, які спілкувалися зі Степаном Гайдучком, свідчать, що це було зроблено не відразу, а поступово.

У приватному архіві Л. Крип'якевич збереглося два листи С. Гайдучка, які датуються 21 березня 1970 р. та 3 січня 1973 р., адресовані родині І. Крип'якевича. Як і в попередні роки, він мешкав на вул. Піскової, П.-Б. та Р. Крип'якевичі – на вул. Енгельса (тепер – Є. Коновальця). У першому листі зазначено: «Шановні та Дорогі! Не дивуйтеся, що я так довго не показуюся у Вас. Та примхлива зима мені надоїла, що я між людей не показувався. Тому не думайте, що призабув на Вас. Сподіюсь, що гості з Гонконгу Вас не відвідували. Сподіюся заглянути до Вас як весна усталиться. Щиро здоровлю Вас усіх» (Лист-1). У другому С. Гайдучок писав: «Шановні та Дорогі! Витаю Вас усіх з новим роком і Святами Родинними. Бажаю успіхів в дальшій праці для нашої науки, поведження в дальшому житті, приймати з гумором, що воно приносить. Вам прихильний Гайдучок. P. S. Що рідко появляюся у Вас не беріть за зле старому. Покищо чекаю, мабуть, даремно на відвідини крєвняка. А так даремно копаюся у минулому, не тішуся цим безсніжним груднем тай початком січня як кожний сєлюх, що думає про жнива, які вони будуть» (Лист-2).

Певним підсумком спілкування С. Гайдучка з родиною Крип'якевичів стало те, що він передав їм щонайменше 30 альбомів фотографій, частину колекції поштівки і книгозбірні, колекцію відзнак, частину особистих документів. Роман Крип'якевич уже на початку 1990-х років планував видати зібране Степаном Гайдучком. Зокрема, вдалося віднайти картотеку, яку він уклав, з описом відзнак. Але, очевидно, забракло часу...

На сьогодні всі раритети С. Гайдучка ще не стали здобутком широкого загалу. Тільки невелика частинка опублікована й описана у виданнях і введена до наукового обігу, зокрема: «“Сокіл-Батько”»: спортивно-руханкове товариство у Львові. Альманах 1894–1994» (Львів, 1996) (Сокіл-Батько), «Галичина – український здвиг за матеріалами архіву Степана Гайдучка: Альбом» (Львів, 2014) (Крип'якевич Л., 2014), «Іван Боберський – основоположник української тіловиховної і спортової традиції» (Львів, 2017) (Сова, Тимчак, 2017), «Іван Боберський: суспільно-культурна, військово-політична та освітньо-виховна діяльність: монографія» (Львів, 2019) (Сова, 2019).

Отже, С. Гайдучок та І. Крип'якевич були знайомі понад пів століття. Їхні шляхи перетиналися на педагогічній ниві та як громадських діячів, зокрема у НТШ. Упродовж 1922–1925 рр. С. Гайдучок працював з І. Крип'якевичем у філії Академічної гімназії у Львові, де вони спілкувалися, обмінювалися інформацією, проводили з гімназистами екскурсії Львовом й околицями. Вплинув С. Гайдучок і на формування світогляду дітей І. Крип'якевича, зокрема навчаючи їх в Академічній гімназії у Львові. Певним підсумком спілкування С. Гайдучка з І. Крип'якевичем та його родиною стало те, що він передав 30 альбомів фотографій, частину колекції поштівки і книгозбірні, колекцію відзнак, частину особистих документів родині визначного історика, зокрема його синам. Документи, фотографії, поштівки, відзнаки та книжкові видання – унікальне джерело до історії Галичини першої половини ХХ ст.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Благітка, А. (упоряд.). (1996). *«Сокіл-Батько»: спортивно-руханкове товариство у Львові. Альманах 1894–1994*. Львів: Основа.

Гайдучок, С. (1939). Зимою у країні Захара Беркута. *Наша Батьківщина. Журнал краєзнавства й туристики. Орган Українського Туристично-Краєзнавчого Т-ва «Плай» у Львові, 2, 31–34.*

Крип'якевич, Л. (авт. ідеї); Николишин, Ю., Мельник, І. (упоряд.); Лемко, І. (літ. ред.). (2014). *Галичина – український здви́г за матеріалами архіву Степана Гайдучка: [альбом]*. Львів: Апріорі.

Дашкевич, Я. (2005). *У науковій лабораторії історика. Архів Івана Крип'якевича. Інвентарний опис*. Київ; Львів, 2005.

З товариства «Плай». (1925). *Туристика і краєзнавство. Орган українського туристично-краєзнавчого тов-а «Плай» у Львові, 1, 4.*

Звіт «Сокола-Батька» у Львові за рік 1908. (1909). Львів.

Кревецький, І. (1923). *Бібліотека «Наукового Товариства ім. Шевченка» у Львові*. Львів.

Крип'якевич, І. (1939). Перший історик Холмщини (єпископ Яків Суша). *Наша Батьківщина. Журнал краєзнавства й туристики. Орган Українського Туристично-Краєзнавчого Т-ва «Плай» у Львові, 2, 34–37.*

Крип'якевич, І. (2001). Спогади (Автобіографія). *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність: зб. наук. праць*. (Вип. 8: Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві). Львів, 77–140.

Крип'якевич, П.-Б. (1995). Фрагменти спогадів (1934–1939). *Ювілейна книга Української академічної гімназії у Львові. Третя частина. З нагоди світового з'їзду Львівської академічної гімназії у 1991 році та акту відновлення першої львівської гімназії з 1992, 3, 626–632.*

Крип'якевич, Р. (1996). Наш професор Гайдучок (Спогад з років 1936–1976). *«Сокіл-Батько»: спортивно-руханкове товариство у Львові. Альманах 1894–1994*. Львів, 210–213.

Лист-1: Гайдучок, С. (21.03.1970) [Лист до Крип'якевичів]. 2 арк. *Приватний архів Лесі Крип'якевич (м. Львів)*.

Лист-2: Гайдучок, С. (3.01.1973) [Лист до Крип'якевичів]. 2 арк. *Приватний архів Лесі Крип'якевич (м. Львів)*.

ОС Гайдучка: Особова справа Степана Гайдучка. *Архів Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького*, спр. 8413, 26 арк.

Світлини. *Приватний архів Лесі Крип'якевич (м. Львів)*.

Сова, А. (2019). *Іван Боберський: суспільно-культурна, військово-політична та освітньо-виховна діяльність: монографія*. Львів.

Сова, А., Тимчак, Я. (2017). *Іван Боберський – основоположник української тіловиховної і спортової традиції*. Львів: ЛДУФК; Апріорі.

ЦДАЛ-1: Центральний державний історичний архів України, м. Львів (ЦДАЛ України), ф. 312 (Українське спортивне товариство «Сокіл-Батько», м. Львів), оп. 1, спр. 39, 88 арк.

ЦДАЛ-2: ЦДАЛ України, ф. 312, оп. 1, спр. 41, 238 арк.

ЦДАЛ-3: ЦДАЛ України, ф. 312, оп. 1, спр. 154, 55 арк.

Шануймо і зберігаймо пам'ятки старовини! Загальні Збори Т-ва Прихильників Музею Н. Т. Ш. у Львові. (1939. 24 січня). *Діло, 15, 7.*

REFERENCES

Blahitka, A. (Comp.). (1996). *«Sokil-Batko»: sportyvno-rukhandkove tovarystvo u Lvovi. Almanakh 1894–1994*. Lviv: Osnova (in Ukrainian).

Haiduchok, S. (1939). Zymoii u kraini Zakhara Berkuta. *Nasha Batkivshchyna. Zhurnal kraieznavstva y turystyky. Organ Ukrainskoho Turystychno-Kraieznavchoho T-va «Plai» u Lvovi*, 2, 31–34 (in Ukrainian).

Krypiakevych, L. (auth. concept); Nykolyshyn, Yu., Melnyk, I. (Comps.); Lemko, I. (Ed.). (2014). *Halychyna – ukrainskyi zdvyh za materialamy arkhivu Stepana Haiduchka: [albom]*. Lviv: Apriori (in Ukrainian).

Dashkevych, Ya. (2005). *U naukovii laboratorii istoryka. Arkhiv Ivana Krypiakevycha: Inventarnyi opys*. Kyiv; Lviv, 2005 (in Ukrainian).

Z tovarystva «Plai». (1925). *Turystyka i kraieznavstvo. Organ ukrainskoho turystychno-kraieznavchoho tov-a «Plai» u Lvovi*, 1, 4 (in Ukrainian).

Zvit «Sokola-Batka» u Lvovi za rik 1908. (1909). Lviv (in Ukrainian).

Krevetskyi, I. (1923). *Biblioteka «Naukovoho Tovyarystva im. Shevchenka» u Lvovi*. Lviv (in Ukrainian).

Krypiakevych, I. (1939). Pershyi istoryk Kholmshchyny (iepyskop Yakiv Susha). *Nasha Batkivshchyna. Zhurnal kraieznavstva y turystyky. Organ Ukrainskoho Turystychno-Kraieznavchoho T-va «Plai» u Lvovi*, 2, 34–37 (in Ukrainian).

Krypiakevych, I. (2001). Spohady (Avtobiohrafia). *Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist: zb. nauk. prats. (Vyp. 8: Ivan Krypiakevych u rodynnii tradytsii, nautsi, suspilstvi)*. Lviv, 77–140 (in Ukrainian).

Krypiakevych, P.-B. (1995). Frahmenty spohadiv (1934–1939). *Yuvileina knyha Ukrainskoi akademichnoi himnazii u Lvovi. Tretia chastyna. Z nahody svitovoho z'izdu Lvivskoi akademichnoi himnazii u 1991 rotsi ta aktu vidnovlennia pershoi lvivskoi himnazii z 1992*, 3, 626–632 (in Ukrainian).

Krypiakevych, R. (1996). Nash profesor Haiduchok (Spohad z rokiv 1936–1976). *«Sokil-Batko»: sportyvo-rukhanove tovarystvo u Lvovi. Almanakh 1894–1994*. Lviv, 210–213 (in Ukrainian).

Haiduchok, S. (21.03.1970). [Lyst Stepana Haiduchka do Krypiakevychiv]. 2 ark. In posession of Pryvatnyi arkhiv Lesi Krypiakevych, m. Lviv (in Ukrainian).

Haiduchok, S. (03.01.1973). [Lyst Stepana Haiduchka do Krypiakevychiv]. 2 ark. In posession of Pryvatnyi arkhiv Lesi Krypiakevych m. Lviv (in Ukrainian).

Osobova sprava Stepana Haiduchka. *Arkhiv Lvivskoho natsionalnoho medychnoho universytetu imeni Danyla Halytskoho*, spr. 8413, 26 ark. (in Ukrainian).

Svitlyny. *Pryvatnyi arkhiv Lesi Krypiakevych (m. Lviv)* (in Ukrainian).

Sova, A. (2019). *Ivan Boberskyi: suspilno-kulturna, viiskovo-politychna ta osvithno-vykhovna diialnist: monohrafia*. Lviv (in Ukrainian).

Sova, A., Tymchak, Ya. (2017). *Ivan Boberskyi – osnovopolozhnyk ukrainskoi tilovykhovnoi i sportovoi tradytsii*. Lviv: LDUFK; Apriori (in Ukrainian).

Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy, m. Lviv (TsDIAL Ukrainy), f. 312 (Ukrainske sportyvne tovarystvo «Sokil-Batko», m. Lviv). op. 1, spr. 39, 88 ark. (in Ukrainian).

TsDIAL Ukrainy, f. 312, op. 1, spr. 41, 238 ark. (in Ukrainian).

TsDIAL Ukrainy, f. 312, op. 1, spr. 154, 55 ark. (in Ukrainian).

Shanuimo i zberihaimo pamiatky starovyny! Zahalni Zbory T-va Prykhylnykyv Muzeiu N. T. Sh. u Lvovi (1939, Sichen 24). *Dilo*, 15, 7 (in Ukrainian).

Andrii SOVA

*Doctor of Historical Sciences (Dr hab. in History), Associate Professor,
Senior Research Fellow
Associate Professor of the Department of Olympic Education
I. Boberskyi Lviv State University of Physical Culture
Senior Researcher of the Department of Contemporary History
I. Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0548-4975>
e-mail: sovaandrij1980@gmail.com*

**STEPAN HAIDUCHOK AND IVAN KRYPIAKEVYCH:
THE HISTORY OF RELATIONS**

Based on various sources (documents and publications of the «Sokil-Batko» society in Lviv; Stepan Haiduchok's epistolary heritage; publications in the Lviv journals «Dilo»(Business), «Nasha Batkivshchyna» (Our homeland) and «Turystyka i krayeznavstvo» (Tourism and Local History); memories of Ivan, Roman and Petro-Bohdan Krypiakevych, Yaroslav Dashkevych; Lesya Krypiakevych's private archive) the relationship of Stepan Haiduchok with Ivan Krypiakevych and his family was investigated. With the involvement of previously little-known documents, materials and photos, S. Haiduchok's biography in the years 1900–1970^s has been reconstructed. The lower limit is determined – the public activity of S. Haiduchok and I. Krypiakevych in the «Sokil-Batko» society on the eve of the First World War, the upper limit – 1976 (the death of S. Haiduchok). Attention is drawn to the fact that during 1922–1925, S. Haiduchok worked with I. Krypiakevych at the branch of Lviv Academic Gymnasium, where they communicated, exchanged information, and conducted excursions with the gymnasium students in Lviv and its surroundings. Emphasis is placed on their important work as researchers and connoisseurs of Ukrainian history, which was manifested in the search and donation of manuscripts and books to the library and museum of the National Academy of Sciences in Lviv.

It has been established that Stepan Haiduchok influenced on the formation of the worldview of Ivan Krypiakevych's children – Petro-Bohdan and Roman, in particular by teaching them at Lviv Academic Gymnasium and its branch during 1934–1943. The history of the relationship between S. Haiduchok and the family of I. Krypiakevych after the Second World War is presented.

It was found out that a certain result of S. Haiduchok's communication with I. Krypiakevych was that he handed over 30 photo albums, a part of the collection of postcards and books, a collection of awards, and a part of personal documents to the family of the prominent historian, in particular to his sons.

Key words: Stepan Haiduchok, Ivan Krypiakevych, Galicia, Lviv, social and cultural activities, physical education, sports, Ukrainian antiquity, library, archive.